

Н. И. РЫЖКОВ ДЭЭШ БАДЫЛААРЫ—КИЖИЛЕРГЕ ТАЙҢЫҢ АМЫДЫРАЛДЫ, ДААРТАҒЫ ХҮНГЕ БҮЗҮРЕЛДИ КАТАП ЭГИДИП БЭЭР ДЭЭШ БАДЫЛААРЫ ОЛ БОЛУР!

Н. И. Рыжков—Россиянын улустарынын угаан-сарылыдынга, талантызынга, патриотчузунга болгаш ажылгырынга ханы бүзүрелдиг!

Н. И. Рыжков—биче сеткилдиг, эки мөзүлүг, шынчы болгаш арын-нүүрлүг кижилер!

Н. И. Рыжков—принципалдыг, чайгылыш чок болгаш сөглөөн сөзүн ээлеп шыдаар кижилер!

Н. И. Рыжков—бистиң амыдыралывыстын чүгчүл айтырыгларын бодамчалыг көрүп билир болгаш боттуу-биле шийтпирлеп шыдаар!

Бо бүгү —Н. И. Рыжков бистиң чонувустун салым-чолу дээш харысалганы бодунга ап болурун бадыткап турар!

Николай Иванович Рыжков — бөдүү чонун иштинде депшип үнгөн кижилер, олар бодурулганын дуржулгалыг болгаш мергежил-талантылыг организацканын, күрүн болгаш политикай ажил-чорудулаганын бүгү талаалыг байлак дуржулгалын шийткээди алган, бөдүүн ээлегер мастериен СССР-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазыга чедир күш-ажылчы нарын орукту эрткен.

Красноярск крайдан болгаш Тывадан ССРЭ-нин Дээш Советинин XI чыгышын улус депутаты болуп, СЭКП ТК-нын секретары болгаш ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин Даргазы турган үезинде Н. И. Рыжков бистиң республиканын амыдыралын, оон улус ажил-агы айтырыгларын тодаргай билип, ук айтырыгларын шийтпирлээринге бүгү талаалыг идиин берип, ылангыч мөмүрдөш үлөтүрүшүнү, энергетиканын хөгжүдээзинче, Эвилел ужу-дузалыг бисте бүдүрүлгелерин сактоо болгаш материал-техникай чүдүлдер-биле хандырыгыче улук кичээлериин угландырып келген.

«Тыва АССР-нин экономикай болгаш социал хөгжүдээзин дүргөдөп талазы-биле хемчеглер дуга-йында» партия ТК-нын болгаш ССРЭ-нин Министрлер Чөвүлелинин доктаалы, ол шыкша Тыва АССР-нин чурттакчыларынын шалымына 30 хуу-дук немелдени кирир дугайында чазак доктаалы Н. И. Рыжковтун идеяларын киржишкен база деткимчези-биле хуулап алынган болгаш боттанган. Тывага ол кээп чораш болгаш согушчулар-биле ужурашып, оларнык херек-ледерин, айтырыгларын кичээлгилдик дыннап, өөренип көргөн.

Н. И. Рыжков — төлөптий, бедик культураалыг ханы болгаш дегем артем-билилгил, мергежилдик кижилер. Ийи чыл бурунгаар оон саналаанын экономикай реформанын хемчеглеринче чурт ам кирип, ницалзажак озалдаан уржуунда улук карылгалыг катап кирип турар-дыр. Арменига халыптыг чер шийткээшинеринин хүнеринде Н. И. Рыжков анаа дораан чедер берип, кижилеринин өлүм-чидими, таварышкан халаанын чүректин ханы саргышкыны-биле көрүп, чонга буйныг дузаны, деткимчени бергенин бүгү делегей эки билер. Политиктиг болгаш күрүн ажилдакчызы Н. И. Рыжковтун делегейге ат-алдары бедик.

РСФСР-НИН ПРЕЗИДЕНТИНГЕ КАНДИДАТ Н. И. РЫЖКОВТУН СОНГУЛДА БУДУУЗУНДЕ ПРОГРАММАСЫНДА:

— экономикай башкартынар аргазын катап

тургузар, бүдүрүлгелерин туруптарын болгаш массалыг ажил чок чорукту болдурубас;

— чуртталга бажынарнын болгаш күрүн өтүзүн дээрбиче өзү-биле хуужуларын болдурубас. Хуужуларга чорудулаганын чонук контролюнга тургузар;

— кем-херек үүлгөдияшкыныра бүрүн шөгөлөп, кычкытырбас. Саттымыкчы, хээлээдер, хээли алыр чоруктарга уду демиселин программазын боттандыра;

— киргелип кел чорур аш-чүтүүн кыжанын-кышын бат бурунгаар болдурубас.

Көдээге дузаалары—бодунга аш-чөмни хандырымы-дыр:

— чер реформанын ол черде чогуу-на ажилдап турар кижилерин эрге-ажынага бараан болур кылдыр боттандыра;

— ак сеткилдиг болгаш шынарлыг күш-ажылды алдарып катеп көдүрер;

— херээженер, бичин чаштар, хоочуннар дугайында өзүлүг сагыш салымшыкын хандыра;

— алыктар— бистиң өзүлүг келер үеви дээр-эни хаякы-биле ылангыч медегер билибишаан, согулгазын чедип алыр талазы-биле оларга аргаларын хандырып бээр;

— шериг албаныларын болгаш оларнын өг-бүлө кежигүнеринин камгалаалдык хандыра;

— кижилер бүрүз бодун туттунуп шыдаар, кижилер бот-боттарын хүндүлөп чорукту, хамааты тайбынын база чөпшээрелгени хандырып чедип алыр;

— РСФСР-нин бүгү нацияларынын болгаш улустарынын дең эргезин херек кырында хандыра— Федерация керээге ат салыр;

— Россиянын улустарынын тус-тузунда бот-онзагай культуларынын катап тургузар, делегей-нин амгы сайзыралыне көдүрүп үнер төлээде, эртемни эң чугулап хөгжүдөр.

Тайбын амыдыралы болгаш бүзүрелдик чорукту бодууска катап эгидип алырып күзээр болузу-вусса — НИКОЛАЙ ИВАНОВИЧ РЫЖКОВ дээш бадмылаалы!

Деткимче болуу

70 Тывага улусчу революциянын чылы

Арат намы, оон удуртукчулары

ШАГДЫРЖАП

Угум болгаш төөгүм

(Эгези № 97 «Шыдаа»).

(Архив материалында эдилге чок салган).

Өвүсүе авам Чапсын, мен бодум. Далаа деп чыккан оон (оон-биле кады өскөн мен), мындагы үш кижилер Чапсыннык дөрт мөзүлүг тургузар, чүгү-дөө кылды шыда-вас, чамдыта аныкты шыды өске киле туруп берип шийр-түрүчүе. Далаа өле илээзе Шымыр мээренин хоюн ээ-чег-биле калдар бис, Хой ка-дарбай алга хүнээжиянысте Шымыртыг хурагал, бичээ-зия калдар, мыжымы чыр, бодуустуң өвүстүң мыжымы чыр, азывтың азыраар, Шымыртың өмдөн шай ил-леп алган Чапсыга дайы-дырлар бээр бис. Чамдыта шай далаа баарга чаз-авылыс берген шайын дүргөн хайы-дырлар ажиртп каан силер, азы боттарыңар ажиттыр бер дээш кижини коңчү ажи-нар, үзүн кара давам-биле кижини бажын сонгай-ла бээр чүе. Чаа, оон чүе ба-гай кылдынар, чалга силер дээш Шымыртың ажынары мыйрап коңчү, далаазде эг-тээр, Мен 9 харымга чедир турган калдарым. 9 харан 18 харга чедир хой калдарым, 18 харга чедир Чапсынга эг-тээр салытар боол чораш болгаш тараа сонгаар, сизге кер-езер, мыш көзөр, чүдүрер, өскө-кыштык болгаш Шымыртың оон-дөө өскө ажилдарыны кыл-мып чорудум. Мен арай биче чорудум Шымыр чамдык ажилдар үезинде көмөчтер эдилээр турган. Мен 14-15 хар чегенинде сонгаар өскө ки-жиги эдилээрин барык-ла со-сааш Далаа бис айна хүн, дүн чок чүдүрүп турар бер-ген, 18 хар чегенинде боду-гаар хой калдар деп ажи-нар-да, өскө ажил кылды мен дээш, өскө ажил түдүп кыл-гыш, койну мында-хаан ка-лар арлар мен. Кезээде чөпшээрелде ажил кылдып турарга чалгарынып коңчү боорга чыккан чамдык ала-дар кезип дүк каажым, кыдыс салым баштапкан чип чоруй-баар алгарган мен. Бичээлери-га-ла Шымыр сүрүп чедип келешле сен өрө-сүтүлүп кылдым мен төвээр кижилер мен дээш ажи-нар ажи-нар, чамдык каажым сонгай-ла-да бээр, ичингааш аажыне алган бар, Мындагы ажи-нар төрөл-саян талазы-биле дар-аалды ажил кылды өстүм.

Мен ол ажил кылды чорашып моол бажыкче өөренирип каш чыл иштинде коңчү кылды орадалдым. Көөр оон чок, улустун чүе ораал чораш далаа чара үзүү чып ап, оон далаа өрөнгөн чүе чок, төвөршкөн бир билер ижи-лер деп өскө айтырдым. Шө-жөкчөп алган хой калдар чораш чүе кырынга бичил чораш чүе чорукту оңчү алгарган мен.

Шымыртың аажында чөп-шээрел чокка чоруй баар алгарыныкы мурунда бажы-жээ мен. Бичээлери мен кезээде бодуусту хуула кылдыр дээш мезээ кула суу-ру-биле албадан кааай ал берген. Ол кааай мезээ тура чок, мен-дөө ол кааайга ту-рам чок, Чапсы чыл чыгаш белең күтүп сонгапсак коңчү турдувус. Бир чыпка мен

өрөңдө аш дөпсө муштап бээр чүе, оон кижини бээр чүе чогуу билер мен. Ам каачар боор, арга чок болуш эзериниң холу, чир-миде көкөп саткан, боду-дун күтүлөп берим. Мын-чал калтырып, соңчүрүп, дар-лаап чорашым өзөңд эвес.

МЕНИ НАЦИОНАЛ РЕВО-ЛЮЦИЯ, АРН КИЖИЗНТКЕН

1921 чылда он от дарагы болду, 1923 чылда ТАРН кежиңууга кирди. Ол чилер доолаатын мынга улук чары бичил, моол бажык сүргүлүдүп тургаш биче бажыктын улукта, шүүгү намыннык доола бажыктын улукта болуш болду. 1924 чылда шүүгү намыннык бажык дарагы болду.

Ыңгаарла эд баштай-ла АРЕВЭ-нин организастап тур-гузар чорыкка боду-биле киржиш. Кызылдын моол бажык өрөгитчелери болгаш амын аажык ажиттарынын ортузунга сургаал салып 1924 чылдын алды анык-ыштыңда хорорбайдык ажи-нартын хураал ажи-нар, ол хураалга Тывага совет ха-лыктамын коммунистың ажи-нардык райборозунуң дарга-зы дөстөгүл амылдарының шийткээштинин дугайында илетке кылган, оон дара-гында мен тара революстуң ажиттарының өлкөтүн тур-гузар дугайында каш сөстүгү илеткелди кылдым. Хураал-дан оон чөптээр алган, мезээ кежиңууга эдилерин дээш, доктаалык. Оон бир каш анык иштинде 6.7 кижилер АРЕВЭ-ге кирерин дөптө дөптөгүл мен. Оо-ла-а айла дөптө мен кижилер чы-гыш АРЕВЭ-ниң сүрүгү тур-гузуп, даргазынга Шагыр-Сүрүгүнү, кежиңууга Шаг-дыртып мен, бээр бир на-мын бажык дарагы мындагы үш кижилер сүрүгү. Ол үр, 1-де, кежиңууганын полит-балин көдүрер. 2-де, көдээ ажиттар ортузунга ажил чорудуп АРЕВЭ-ге кирер. 3-ге, КИМ-биле харылаалык болуу. 4-ге, 1924 чылдын иштинде АРЕВЭ-ниң бир ду-гаар улук хураалын чымыр-ла деп сүрүгү салып тур-ган. Ыңгаарла болуш оон ул чылда хуулап чорудуп шыдааган. Чүе дөптө намы, чазактык бажыкка сүргү кирип алган турган Донаук. Ора сүтүрүп намыла дуза көрүзүрүн шүүт боодалар, АРЕВЭ болуш, Тыванын бай-дыгына арык, херек чок деп турган. (Донаук АРН ТК-нык орапалык даргазы. Ора даштыкы амыннык сайды турган). Ыңгаарла шүүгү намыннык сайды турган Дар-гаар улук хураал АРЕВЭ-ге керек чок деп чалган, АРЕВЭ үрүгүнү дамынып ары амы-тып каап турган болгаш бу-ларлар болуш, бурган шажын херек чок дээр, харагыг ко-шул херек чок дээр, КИМ-биле харылаа тургузар дөп болган соода арава кежи-гууверин тулуп бажылар деп турган болгаш өскө бер-ге чүдүлөр таварыш тур-ган. (Ол күзүн арааш хө-дөш чыгып шыдаган).

1925 чылда АРН ТК мен Тес-Хем кожуунуң намы кичээлери намын бажыктын даргазынга доктаалы. Баз оон чымын АРН ТК-дан АРЕВЭ организастап тур-гузарыга тодаргай хемчег-лер алган. АРН ТК-нык дааска-ны-биле ол кожуунга АРЕВЭ кежиңууга кирип, чам-дык черлерге түр үрүлөр тургузту. 1925 чылдын ой айы арвантың бир дугаар улук туралында АРЕВЭ ТК-нын даргазына сунушту.

Оон чымын улук туралында башымын Коңбуу-биле ол дугайын чугалаалык таварышкан бис. Кышын намы сүргүлүдүң программазын күтүлгө барынынага уду-р чамыт ажил чорудары-биле дугуруштувус.

Ол чымын үндүрүг болгаш чымыннык политикай шүүгүчүл-дөр, араттың ажил-агынын сайзыралыныче өскөтөр деп Полибуорога уду-р-дөптө Донаук, Соудан, Хемчик-оон сүтүрүп оон үн-дүлгөйи мен коңчү буру-жааган. Оон сонгаар ба-рынын удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Оон соода Коңбууламы намы сүргүлүдүң иштинге багай амын ажи-нар турар дээш, АРН ТК-дан докту-ту. Барыны кожуу Чымы-сүтүрүп каш кижилер намы сүргүлүдүң шийирип үндүрүп, Ыңгаарла барыны кылган буруу чүе АРЕВЭ тала-зы-биле хемчег ап, сүргү-лүг дагы тургулаалык чымы-рыны удурукчу-биле мезээ арманда сагал көрүжөр, шүү-гүчүлүкчүлөр чүе эгелес үргөн.

Бүгү чурттарнын пролетарийлери, каттыжынар!

ШЫН

1991 чыл
июнь
7
пятница
№ 101 (145101)
(Чагырар өртөз 6 коп.)
Сагар өртөз 20 коп.

РСФСР-нин Компартиязынын Тыва рескомунун, Тыва АССР-нин Дээди Сөвединиң болгаш Министрлер Чөвүлелинин органы

КОММУНИСТ Г. В. ПАРАМЗИННИҢ АЖЫЛЫН ЧУУЛДУГ ДЕП ҮНӨЛЭЭН

РСФСР-нин Компартиязынын республика комитетинин бюросу коммунист Г. В. Парамзинниң — В. И. Ленин атыг «Тыва даг-дүгү» комбинаттың чыгыш директорынун бугурулуша рынок харылааларына шилчаларын каныдар талавы-биле ажылдары дугайында өткөзүп шыккан.

Хүдээ аалдыгын доктаада В. И. Ленин атыг «Тыва даг-дүгү» даг-арылаа комбинат боозу чыгарып чыгарып турганда, бот-акшаларынын чыгыш болгаш доту бот-оргаларынын байдалдарында ажылдап турарын айтып, Амгы үе-чалаа коллектив планнанын чыгыш тараптан, үр хуусаада күштүг экономиктиг нормативтерин терек кырында шилчээлдэ, социал согузгаларын шилчээрлээрге, бугурулуш улам ийде өстүрүшкө экономиктиг фондуну улам билип ал турар. Бугурулуш пестерине болгаш өске-даа кезектелдештиктиг өзе дерлигенин, техноконтур чорудулгаларын сайзырайтканын, күш-ажыа байлааларын экижээлдештирерге болгаш бугурулуш чорудулгаларына бугурулуш экономиктиг ажыктыг 50 муң рубль түнүгү 50 чартыкчы савалдарын ажылап кырген.

Г. В. Парамзин уурттугалык бугурулуш специалистер оок рынок харылааларына шилчээлдештирерге планнанын ажылдап шыккан. Рынок экономиканын байдалдарында комбинаттын чыгыш тараптан, күш-ажыа байлааларын экижээлдештирерге болгаш бугурулуш чорудулгаларына бугурулуш экономиктиг ажыктыг 50 муң рубль түнүгү 50 чартыкчы савалдарын ажылап кырген.

«Тыва даг-дүгү» комбинаттын чыгыш директоры коммунист Г. В. Парамзин уурттугалык бугурулуш специалистер оок рынок харылааларына шилчээлдештирерге планнанын ажылдап шыккан. Рынок экономиканын байдалдарында комбинаттын чыгыш тараптан, күш-ажыа байлааларын экижээлдештирерге болгаш бугурулуш чорудулгаларына бугурулуш экономиктиг ажыктыг 50 муң рубль түнүгү 50 чартыкчы савалдарын ажылап кырген.

«Тыва даг-дүгү» комбинаттын чыгыш директоры коммунист Г. В. Парамзин уурттугалык бугурулуш специалистер оок рынок харылааларына шилчээлдештирерге планнанын ажылдап шыккан. Рынок экономиканын байдалдарында комбинаттын чыгыш тараптан, күш-ажыа байлааларын экижээлдештирерге болгаш бугурулуш чорудулгаларына бугурулуш экономиктиг ажыктыг 50 муң рубль түнүгү 50 чартыкчы савалдарын ажылап кырген.

«Тыва даг-дүгү» комбинаттын чыгыш директоры коммунист Г. В. Парамзин уурттугалык бугурулуш специалистер оок рынок харылааларына шилчээлдештирерге планнанын ажылдап шыккан. Рынок экономиканын байдалдарында комбинаттын чыгыш тараптан, күш-ажыа байлааларын экижээлдештирерге болгаш бугурулуш чорудулгаларына бугурулуш экономиктиг ажыктыг 50 муң рубль түнүгү 50 чартыкчы савалдарын ажылап кырген.

«Тыва даг-дүгү» комбинаттын чыгыш директоры коммунист Г. В. Парамзин уурттугалык бугурулуш специалистер оок рынок харылааларына шилчээлдештирерге планнанын ажылдап шыккан. Рынок экономиканын байдалдарында комбинаттын чыгыш тараптан, күш-ажыа байлааларын экижээлдештирерге болгаш бугурулуш чорудулгаларына бугурулуш экономиктиг ажыктыг 50 муң рубль түнүгү 50 чартыкчы савалдарын ажылап кырген.

«Тыва даг-дүгү» комбинаттын чыгыш директоры коммунист Г. В. Парамзин уурттугалык бугурулуш специалистер оок рынок харылааларына шилчээлдештирерге планнанын ажылдап шыккан. Рынок экономиканын байдалдарында комбинаттын чыгыш тараптан, күш-ажыа байлааларын экижээлдештирерге болгаш бугурулуш чорудулгаларына бугурулуш экономиктиг ажыктыг 50 муң рубль түнүгү 50 чартыкчы савалдарын ажылап кырген.

М. С. ГОРБАЧЕВТУҢ НОРВЕГИЯГА БАРЫП ЧОРААНЫ

Осло. (СЭТА). СССР-нун Президентин Нобель шаанналынын лауреады М. С. Горбачев Норвегиянын наймыс-лалыга июнь 5-те чед бергеш, чанчыл болган Нобель лекциясын номчаан. Тус черин-биле 13,00 шак турда, норвег байыскалдын хоорай чыгарышынын уулу бажында мун ажыг кижжи чылган М. С. Горбачев-биле кады Норвегиянын Нобель комитетинин амыг даргазы Фрэнсис Сейерстед, комитеттин кезижинерине чештер-биле шиметтиген уулу залга кырып келген. Чымылалар туруп келгеш, динимтиг адыш чаксаашкыны-биле оларын убакаан. Лекция номчурууну бажырыг суулулар комитет даргазы Ф. Сейерстед ажыктап, допчу чүве чугаалаан. Европада болгаш бугу делегейге тайбылы быжылаларына улу салымшынын болгаш ачмы хавыаазы дээш совет уурттугуга тайбынын Нобель шаанналы тымыскаын ол сазалап демгелдээ, Шанналы тымысрын уш негелдешти Альфред Нобельдин айтканын комитет даргазы сагындырган: «Улустар арасында

туруп келгеш, динимтиг адыш чаксаашкыны-биле оларын убакаан. Лекция номчурууну бажырыг суулулар комитет даргазы Ф. Сейерстед ажыктап, допчу чүве чугаалаан. Европада болгаш бугу делегейге тайбылы быжылаларына улу салымшынын болгаш ачмы хавыаазы дээш совет уурттугуга тайбынын Нобель шаанналы тымыскаын ол сазалап демгелдээ, Шанналы тымысрын уш негелдешти Альфред Нобельдин айтканын комитет даргазы сагындырган: «Улустар арасында

акм-думкамышты чорук», «Бар армиларын кызырар», «Тайбын конгресстерин нестердир». Тайбынын Нобель шаанналынын лауреадынын лекциясын чымылалар улу кичээлгей-биле динип, адыш чаксаашкыны-биле утаван. ...Лекция номчурууну бажырыг суулулар комитет даргазы Ф. Сейерстед ажыктап, допчу чүве чугаалаан. Европада болгаш бугу делегейге тайбылы быжылаларына улу салымшынын болгаш ачмы хавыаазы дээш совет уурттугуга тайбынын Нобель шаанналы тымыскаын ол сазалап демгелдээ, Шанналы тымысрын уш негелдешти Альфред Нобельдин айтканын комитет даргазы сагындырган: «Улустар арасында

СЭКП ТК-ның Секретариатының Медеглели

Чартык чүс чыл бугурулуш фашисттик эжелекчилер Ленинградте калчаалыг алаашкынынын кылып, оон амыг чок кылыр, а өн сөвүлдө Россия хурузунинин демдээ, социалдык революциянын кавай болгаш хоорайын чер кырында артылап уулаарын орадалашканар Бистин чоунуш келгеш, чыгыш улу адыш-чидимге, килчектеншиктерге таварып тургаш, улу хоорайын камгалап алган Ленинградчыларын оок орта кезин амы-тынны оскунган, ыччалажок давын хоорайын уулап шыдаван. Фашизмдин эжелекчи планнарын үзүриге Ленинградтын мадырлык камгалап кайгычы улу ужу-дузалап болган. Кайгы-дошкун ол чыдарга Ленинградтын ады бугу делегейдин кижилерине мадырлык чоруткун болгаш хосталга ынак чүткүлдү демдээ кыдыр диннапал турган. Бирин чегтерин кыял терелген ол эрес-мадырлык чорук амы үеде база беки-биле үнөлү турар. Моон сонгаар-даа келер үеде үнелээр. Бистин төвүгүстү совет уе-чалазын карарынын орадалашканын кижилер Невада улу хоорайнын адыне болгаш ат-

адырине калчаалыг алаашкынынын кылып, оон амыг чок кылыр, а өн сөвүлдө Россия хурузунинин демдээ, социалдык революциянын кавай болгаш хоорайын чер кырында артылап уулаарын орадалашканар Бистин чоунуш келгеш, чыгыш улу адыш-чидимге, килчектеншиктерге таварып тургаш, улу хоорайын камгалап алган Ленинградчыларын оок орта кезин амы-тынны оскунган, ыччалажок давын хоорайын уулап шыдаван. Фашизмдин эжелекчи планнарын үзүриге Ленинградтын мадырлык камгалап кайгычы улу ужу-дузалап болган. Кайгы-дошкун ол чыдарга Ленинградтын ады бугу делегейдин кижилерине мадырлык чоруткун болгаш хосталга ынак чүткүлдү демдээ кыдыр диннапал турган. Бирин чегтерин кыял терелген ол эрес-мадырлык чорук амы үеде база беки-биле үнөлү турар. Моон сонгаар-даа келер үеде үнелээр. Бистин төвүгүстү совет уе-чалазын карарынын орадалашканын кижилер Невада улу хоорайнын адыне болгаш ат-

адырине калчаалыг алаашкынынын кылып, оон амыг чок кылыр, а өн сөвүлдө Россия хурузунинин демдээ, социалдык революциянын кавай болгаш хоорайын чер кырында артылап уулаарын орадалашканар Бистин чоунуш келгеш, чыгыш улу адыш-чидимге, килчектеншиктерге таварып тургаш, улу хоорайын камгалап алган Ленинградчыларын оок орта кезин амы-тынны оскунган, ыччалажок давын хоорайын уулап шыдаван. Фашизмдин эжелекчи планнарын үзүриге Ленинградтын мадырлык камгалап кайгычы улу ужу-дузалап болган. Кайгы-дошкун ол чыдарга Ленинградтын ады бугу делегейдин кижилерине мадырлык чоруткун болгаш хосталга ынак чүткүлдү демдээ кыдыр диннапал турган. Бирин чегтерин кыял терелген ол эрес-мадырлык чорук амы үеде база беки-биле үнөлү турар. Моон сонгаар-даа келер үеде үнелээр. Бистин төвүгүстү совет уе-чалазын карарынын орадалашканын кижилер Невада улу хоорайнын адыне болгаш ат-

РСФСР-нин Министрлер Чөвүлелинде

Чончүк социал камгалалын чорутар суурла-биле база РСФСР-нин Министрлер кабинети 1991 чылдын май 19-дунда 251 дугаар доктаалын бугурулуш чорук дегерге социал ужу-дузалап адыттыган социал ужу-дузалап бараннардын база чурттагы конга ачы-дузанын дарызын да кевирилерден сатамында улуурт тыртанын соккап деп, РСФСР-нин Министрлер Чөвүлелинин информатия кыдык диннапал тур:

4. Трикотаж база даараан иштиги деп, ага удуур өрзөлгө база стоюволага ажылаар ак чоругар, аржым дээш ышкыч чүдлер база кыер. 5. Узун, мыска ук аймак. 6. Хол-талгыры болгаш тинчотаткан кылаан адыр холдалар. 7. Эзээш оолдарын болгаш чаштарын чада-тергелери, спортоддерлер, самодаттар, урулар автомобильер болгаш пелалыг тракторлар, манежер болгаш урулар колескалары. 8. Уруларга фильмоскоптор болгаш фотокино барааннар. 9. Полэтъяен сумкалар

болгаш пакетер. 10. Ток удуурчүдүлөр болгаш чырылдак лампалары. 11. Санитар-гигиена саазымын база саазын салфеткалар вазаляя. 12. Чонга садар керосин, суугуа олаар чүдлер болгаш топкак ыш, кеур-лаш болгаш борбактан кеур-лаш, торф болгаш борбактан торф газ. 13. Чонга челирп турар ачы-дуза: телеграф телефоны, почта, харылаа ачы-дузанын (солунгар болгаш ай-байлар унер чүдлер саазы, чады-дыла чылдырты, почта төлевирин демдектерин саазы).

ДЕТКИРМЕН

РСФСР-нин Президентин албан-дужаалга сонгулдээр хүнү чоокшулаан түдүм, ага делеветкелер ажылы улам калбарган. Бу сууду бистин Россия Федерациязынын салым-чолун шиптирээр сонгулда болуп деп билеп турар мен, Бистин Тыва АССР-нин сонтукуларын хей кезинин депшидетин Президентин калыпалы Н. И. Рыжковтин кандидатуратын деткир мен. Чүте дээрге моон мурунда

Рыжковтун улу албан-дужаалга кыячар ажылдап турган билер бис. Оон политиканы, ажил-чорудулганы, боуун а чоругу мелез көчүтүр бажыр. Б. Н. Ельциндин политиканын, ичти ажил-чорудулганын, чон мурунга боуун а чоругуна челе таарыммай турар мен. Ол дугайында солу, сеткүлдөөрден номчул, радиола диннап, телевизордан керип турар бис. Б. Н. Ельциндин талаакчы-

ларды демократтар хей-дээ болдур. Н. И. Рыжковтун талаакчылары оон-даа хей болурунга бузурар мен. Ыччалган июнь 12-де болуп Президент дээш балдылашкына Н. И. Рыжковтун сонугурун, катан сонгулда болурун-биле болу каппалдур дээш балдылары бугу сонугулардын дээр-дөр мен. Каадыр САЛЧАК, Ажылың, Самгалдай суур.

ДУУН БЮРОГА ЧУГААЛАШКАН

РСФСР-нин Компартиязынын Кызыл хооркомунун эжелектиг бюросу дүүн болуп эркен. Тыва АССР-нин чүрүтүн харылаа болгаш информатия бугурулушунун партия эге организациязынын ажылы чончүк социал-амыдар байлап эжилдер дээш уурттукарларын харылаашканын билдер талазы-биле чорудуп турар ажылы дугайында айтырыгы ага чугаалашкан. Бо тары Г. И. Чепрасовтун илеткел диннаган. Партия организациязы администрация-биле кады ажалдыктыларын ажылдарына, чурттаарына таарымчалыг байдалдарын тургузар дээш чамаш кемчелерин алган бюродо демгелдээ. Чурттага бажыдарын, социал-культура амыдардын объектилерин тударын планын кылаш. Оларда коммунист уурттукарларын быжылган, Чугаалашкан айтырып-талазы-биле доктаалы хүлээп алган. Бюрога өске-даа айтырыгы чугаалашкан.

ЧААРТЫРЫН ДУГУРУШКАН

Партиянын республика комитетинин Политиктиг чырымышкын бажында райондарда «Билиг» нити-

делгизилеринин баштаар черлеринин хары-салагы секретарынын семинары дүүн болуп эркен.

РСФСР-нин «Билиг» нити-делгизилеринин чээ устанынын негелдештерине дүүшүр Тыва АССР-нин «Билиг» нити-делгизилеринин чыгыш тараптан дугайында республиканын «Билиг» нити-делгизилеринин баштаар черинин дугайында алдарлыг ажилдакчы К. Д. Будаков илеткел кылаан. Республикага лекция пропагандазын сайзырайткылар талазы-биле ажылында чевирлеринин болгаш арга-методтарынын дугайында республиканын «Билиг» нити-делгизилеринин баштаар черинин VI пленумунун шиптирлеринин күвүделеринин дугайында республиканын «Билиг» нити-делгизилеринин баштаар черинин харысалагы секретары А. А. Асрахаашева семинарын киржикчилерине чугаалап берген. «Билиг» нити-делгизилеринин ажилдакчыларын Сочини хоорайга эртен семинар-чүвүлө туралынын түнелдеринин, надыг лекция пропагандазын хөгжүдеринин чээ устанынын чыгыш тараптан, «Билиг» нити-делгизилеринин баштаар черинин дугайында лекцияларын республиканын «Билиг» нити-делгизилеринин баштаар черинин референтин Л. Б. Дьякова, Улу-Хем районун «Билиг» нити-делгизилеринин баштаар черинин харысалагы секретары Н. Ч. Сарылар кылаан. Семинарны киржикчилери ажылынын арга-дуржулазын

солчак. Эрия районун «Билиг» нити-делгизилеринин баштаар черинин харысалагы секретары В. С. Хертек болуңуң ажил-чорудулганын чымылаларга таныштырган.

БӨГҮН «АЗИЯ ТӨВҮ» ШАҢНАЛ ДЭЭШ

«Азия төвү» шаңнал дээш достуг хүрешке Бүгү-эвилел маргалаазы бөгүн Кызылда эгелдээ. Он бир дугаар эрлук турар бо чанчыл болган маргалаада 20 хире командалар киржи келген. Оон арасында Тыва-дарстанык, Тюменский шилчелек мөгелери баштайгы улаа киржи келген, Моол Арат Республиказын Баян-Олгий болгаш Увс-Нур аймактарын эң шырак 20 хире мөгө дүрежи келген. «Азия төвү» шаңнал дээш маргалаанын түнел салымдары воскрескеде болур. (Бистик корр.)

ЭРЕГЕ-САРЫГ ШАЖЫННЫҢ СОЛУНУ

Тыванын сарыг шажын нити-делгизилеринин «Эреге» деп ааар солунунун баштайгы номери чырыкче үнген. Сарыг шажыннын кижизинде ука-шымарын, улустар болгаш күрүндөр арасында эп-байрамды, кады ажылдажылганы тургузарын, күш чүдү чурттарын календары чылдар, азы-биле кыдыг ныздыг болурун чурк калдылашканын бугу берген. Чыжээ, бо чыл Хой ачыл болгай. Ол кылып төртүтүгөн кижилер экирлек чагай сеткелдик, кордук, тыртылак болур. (Бистик корр.)

Восточная армия... (Бюджетный корпус)

М И Т И Н Г Б О Л Ш А К

Восточная армия... (Бюджетный корпус)

М И Т И Н Г Б О Л Ш А К

Восточная армия... (Бюджетный корпус)

М И Т И Н Г Б О Л Ш А К

Восточная армия... (Бюджетный корпус)

М И Т И Н Г Б О Л Ш А К

Восточная армия... (Бюджетный корпус)

М И Т И Н Г Б О Л Ш А К

Восточная армия... (Бюджетный корпус)

М И Т И Н Г Б О Л Ш А К

Восточная армия... (Бюджетный корпус)

М И Т И Н Г Б О Л Ш А К

Восточная армия... (Бюджетный корпус)

М И Т И Н Г Б О Л Ш А К

М И Т И Н Г Б О Л Ш А К

М И Т И Н Г Б О Л Ш А К

М И Т И Н Г Б О Л Ш А К

М И Т И Н Г Б О Л Ш А К

М И Т И Н Г Б О Л Ш А К

Вопросы организации и управления в промышленности. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

ХУЛЭН

Вопросы организации и управления в промышленности. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

РЕВОЛЮЦИОННЫЙ 70 ЧЛЕНСКИЙ

Тяга и дух в революции. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

РСФСР-НИН УЛС ДЕНУТАДЫ, ЭКОНОМИКА ЭРТӨМӨРНИНН ДАКТОРУ ТАВНА КОРГИНА

Тяга и дух в революции. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

РОССИЙСКИЙ ПРЕЗИДЕНТ НАЗНАЧИЛ КАНДИДАТАМИ В ПРЕЗИДЕНТЫ

Вопросы организации и управления в промышленности. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

Вопросы организации и управления в промышленности. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

ДЕМОКРАТИЯ БОГАТ ОЛОНГОМ, КИРИНГЭ БӨГӨН МӨН, БИЧЭЭЖӨК ХЭЭЛЭГЭНГЭН, САТЫНГАЛ КИЖИЛЭР

Вопросы организации и управления в промышленности. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

МОНГОЛЫН АМБАЛАХ

Вопросы организации и управления в промышленности. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

РСФСР-НИН УЛС ДЕНУТАДЫ, ЭКОНОМИКА ЭРТӨМӨРНИНН ДАКТОРУ ТАВНА КОРГИНА

Тяга и дух в революции. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

Вопросы организации и управления в промышленности. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

ХООЧУННАРЫ ДЕТКИДИМ

Вопросы организации и управления в промышленности. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

МОНГОЛЫН АМБАЛАХ

Вопросы организации и управления в промышленности. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

РСФСР-НИН УЛС ДЕНУТАДЫ, ЭКОНОМИКА ЭРТӨМӨРНИНН ДАКТОРУ ТАВНА КОРГИНА

Тяга и дух в революции. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

Вопросы организации и управления в промышленности. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

МОНГОЛЫН АМБАЛАХ

Вопросы организации и управления в промышленности. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

МОНГОЛЫН АМБАЛАХ

Вопросы организации и управления в промышленности. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

РСФСР-НИН УЛС ДЕНУТАДЫ, ЭКОНОМИКА ЭРТӨМӨРНИНН ДАКТОРУ ТАВНА КОРГИНА

Тяга и дух в революции. В настоящее время в нашей стране наблюдается быстрый рост промышленности...

ШҮЛҮК
Кыдыраажындан
МЭЭН БАЙЫМ

Аяк шайны аартап ора...

БАРААН ЧОКТА

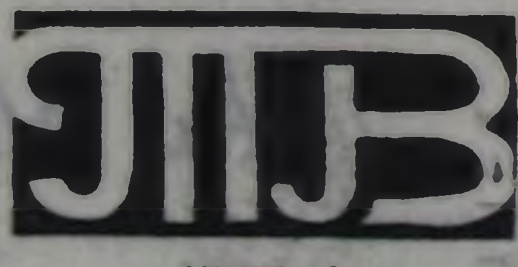
Делгирлерди курут калган магазинини
Салдыгыны ийлеп чүсө тыппадымдан
Девизинин артын орта келип келеш...

Чон деп чүл оа? Харымалай:
Чоогуми покан ол-дур.
Ада-чөбө, амы-толук...

ЛЕСИ УКРАИНКА АТТЫГ

Май төңгөзүндү соолук почтазы биле Украин-
ладан чагаа келген. Ол чагаа-биле кады Донец-
киния область солунунун бир номерин база ко-
жуп каан. Чүгүч дугайым ында чугаалап туруп
деп бодаар силер, че?

Украинадан чагаа
Музыка тергөөлөрүгө чаас-
каз-лаа, атамбыл-биле-лаа
ойнаар. Ол болуучу кадым...

ИЮНЬ 8
БИРГИ ПРОГРАММА
МОСКВАДАН

6.30 Эвээш саямгы уластар-
нын аас чогаал коллектате-
риния концерти. 6.50 «Тыш-
тар» бюросу. Мультифильм.
1-ги фильм 7.30 Ретинг гим-
настика. 8.00 Эртеги про-
грамма. 8.30 Бисте саямгы.
9.00 ТМА. 9.15 Савага то-
камы. Бүдүртүп ээп болгам...

УРЖУКТУГ ЧАГАА

Салжак Дагаажыктын чурт-
тап орап дөвөсүнүн кыргы
кыргыз дегенге дигрепте кел-
ген кара булут сугуру. Ак ча-
стык орнаш чогу-биле саямгы-
даа, четчи берген ойт-сөнгө-
ни, чечекчи мөндү-
рөшкөн шайындан азырын
азар — хуудуругу шаңжар
дун ам-лаа булууттары оя
бакылап келбиз...

Шоодуглар

Ресторанга келген кижилер
«Мен» кайзым-лаа чүс
белен грам артамын кычкы-
станга экил берип көрдүр-
дүр...

АРААТАННАР ЧУГААЗЫ

Бир кыжын чыккылама
соок эртен шырғай ортулук
кыдымыга бөрү биле дилги
ийи умуражып кээп-төп.
Амыр-менди солукканын
соонна, чугаа чурт-
туу амдырап-чуртаалас...

Тоол аяны-биле

Ады арталып, беш ме-
гелетке болбой сен — деп.
Бөрү даязып. — Ол төктүд
чылар азы-чечкен ыттары
ырадыр мегелеткенде...

ХӨГЛҮГ ЧУГАА

Чаа дуулаачы хоочун ап-
текарлап айтырыптыр.
— Касса чаныла кааржак-
чыгашта чүп деп эмиа шы-
жап аттаныр оо?
— Мен оу репетиде би-
жи каанын тода билбейн
барганымда бээр кижиле мен...

Медицина темазынга

Бир эмчи эштеринге чугаа-
лап орган:
— Бо дүне үш шак үезинде
телефон медеэни келген. Дан-
заны тууап алдырмак, бир эр
кижи мында дилер: келбес
болуна, өлүр мен. Шиле-
тинин арганы айтырып туруп
оранда, каалаймын мына
ди: ол-лаа менне долган боор...

Новелла

Адамдыктын каалай, шок-
лаа ажалды эргекелеткен
Дая-Каттык амылдуулар
чыгылаан. Хамыкты дая-
ван кижиле суурунун почтазы,
шайыла Дагаажык перигеги
келерге, туралп шаг болган
Эремаа чүе-дир. Ону Да-
гаажык перигеги тамыжы
бар болгай, чыгыс кезекке
турдуусу. Келер чытын мын-
кай кулар эр сөн куластанда
деп биле, бузулган ыра-
дыра-лаа, саартагы чалган
бөгүн өкпө дээрэ дийрип
болгай дээш, чыгыс куластан
дөвөсүзү кыс болган. Ви-
чаалаа чыгыс чур-чуртуу,
чыгыс кезекке түзүлгө эр-
тирп турган экинчи чур-
туу-биле комбаны бэринден
Дагаажык мырты ойталап
каапкан. Хун чыгыс эвес, а
ийис болгай, кижиле ары-
нур-лугу, шимчи чорза, келин-
дээрин ол шөжөн-биле бири
оудурулары шыкаш катталп
чоруп турган...

Артист

«Кежээки Фашифакс» солу-
нун балмалк турары-биле
алдыра, дүүп чаа-ла си-
мырчылы турган чүдүлде-
рини ам динчалдыр чугаалап
турар апарган бис. Дарта
алтырып чугаалап чүдүлде-
рини симырачылы этеди.
виесе эеп деп, солуу номук-
чуларын кыйгырып турар.

СОНУРГАКТАРГА

- КАЖАР ООР
Алар денгеле хостугү хүрөс
таалык Негериянын че-
мпону Джексон Биден. биле
мынмгы таварылга болган.
Дискотекага дүште-лаа чок
ташылап турза, оон кар-
манынга чорван 200 хи-
ли долларын кажар оор
кыс чыдаш барган бол-
ган. Оор кыс оок-биле
коола ташылап турган чүе-
дир. Ат-сугарып атлет бо-
луучу чыгыс-лаа билер ар-
ганын ажаа уаур ажыктап
шыдаваан.

ЫНДЫГЛАР БАЗА ТУРГУЛААР

- Англиннин Солсбери чурт-
туг бир элден кижиле бар
болуптур: ол шидан хемирин,
дайнаар дивес силер бе. Ол
чээрби үш харым. Бузулган
ол сонугурамын кузалаңгерге
сонугурап турган. Ол
римчаларын, чета шил ста-
канынны үзүрлер дайнарлар
Чугаа оон боостазыныче
ажырас мынмгы кижилер.
Шүс черини шил заводунга
шунд үзүрмөктөр черинге ки-
рия эвбас сен бе дээрге, сон-
га бвза арага шидарын ам-
дымында үзүрмөктөр дайнал
өөренин түрер мен дээш.
ЧАТЧЫ КИЖИ
Теп Африкада Бамбарн
деп хоорайда 49 харым Нио-
дичектешкени, 44. Чем. 45
Былалар дээр.

Чарлал

«Күчүт» клубка кээп кы-
чээлдешер Чартык чыл хире-
ле кичээлдешире. эч быжык
туубулулары бажылар-биле
бузунтар апарар силер.

Эрге-хоойлу реформазы

Футбол эвезалинин ажил-
данкылары эрге-хоойлурут
күрүне тургузар дээш бурун-
гав бажымын амынганар. Кол
сузыннын база кыныкы су-
дзыларын орунга буади бри-
гада ажилдаар. Оон соста-
мында суула, прокурор, бол-
чүкчү кирип турар. Про-
курорун эвезалин эткен соонда,
шидаринин дугайында айты-
рыгын доп-лоран шиттир-
дээрэс, болчуку киржир
ужуртук.

Узуу дургаар. 1. Фамилля.
2. «Братны сөзүлгө» маа-
дрис. 3. Ыш. 4. Огород че-
ресекси. 5. Эрги Тывага бай-
са ажилдаар кижиле. 6. Телек-
ти сыргазы. 7. Кызыл ха-
чымыкты. 8. Шүдүктөр чыны-
гылаан. 9. «Долуанын хуу-
лаачына» деп динде маалыр.
11. Эрги Тывага эрге-чатыр-
гачын. 13. Ноия каалай. 16.

Эргим кижиле. 18. Өн. 19. Ба-
раан болуп кижиле. 20. Бичин
хемчигеши. 21. Тыва зоничу
байыралы. 22. Аларал мал
олу. 23. Шүр мал. 24. Суг
кужу. 27. Солуу азы. 29. Сүт-
тен кылган чым. 33. Сүттен
кылган чым. 34. Уе айтычы.
35. Херезкен класталга.
36. Ламалар ному. 37. Про-
фессор. 38. Чер азы. 39. Хи-

КРОССВОРД

crossword puzzle grid with numbers 1-39 indicating starting positions for words.

Кызыл хоорай, Красноармейская, 100

РЕДАКТОР
В. Ф. ЧАДАМБА

Солун вторник среда
четверг пятница суб-
бота воскресенье вечер
Чылаа 260 кытап үеер
Хемчигеши 2 паралаа
амалы
Телефон 78195 кыт
Малык № 88

ИЮНЬ 8-ТЕ

«НАЙРАЛ»: «Десять лет
без права переселения» (Мос-
фильм, 16 харга чедир) 9.40,
11.50, 14.10, 16.30, 18.50 ша-
ктарда.
«ПИОНЕР»: «Золотой вло-
чок» 9.00, «Привлечение на
маленьких островках» 10.30,
«Привлечение Ал-Бабы и 40
разбойников» (2 сериялы)
12.00, «Студенческие канику-
лы» 14.40, 16.40, 18.40, 20.40
шактарда.
«КАА-ХЕМ»: «Герой Хира-
ла» (2 сериялы) 14.00, 16.40,
19.20 шактарда.
«ВОСТОК»: «Собственные
старания» (2 сериялы)
14.00, 16.40, 19.20 шактарда.
ИЮНЬ 9-ТА
«НАЙРАЛ»: «Десять лет
без права переселения» 9.40,
11.50, 14.10, 16.30, 18.50 ша-
ктарда.
«ПИОНЕР»: «Доктор Айбо-
лит» 9.00, «Операция «Сар-
пичный футляр» 10.50, «При-
ключение Ал-Бабы и 40 раз-
бойников» (2 сериялы) 12.30,
«Студенческие каникулы» 15.10,
17.10, 19.10 (узаткан) ша-
ктарда.
«КАА-ХЕМ»: «Прощай друг»
12.00, «Герой Хирала» (2 се-
риялы) 14.00, 16.40, 19.20
шактарда.
«ВОСТОК»: «Неразлучная
пестерка» 10.00, «Короткий
фильм об убийстве» 11.40,
«Собственные старания»
(2 сериялы) 13.40, 16.20,
19.00 шактарда.
«ЭНИСЕЙ» а.б. Киночымыды
13.00, «Смерть в кино» 15.00,
16.40, 18.20 шактарда.
ИЮНЬ 10-ДА
«НАЙРАЛ»: «Десять лет
без права переселения» (Мос-
фильм, 16 харга чедир) 9.40,
11.50, 14.10, 16.30, 18.50 ша-
ктарда.
«ПИОНЕР»: «Экспедиция»
9.00, 12.20, «15-летний кани-
кул» 10.30, «Студенческие
каникулы» 15.40, 17.40,
19.40 (узаткан) шактарда.
«КАА-ХЕМ»: «Пегий не-
бегущий артем моря» (2 се-
риялы) 11.00, 16.40, 19.20
шактарда.
«ВОСТОК»: «Герой Хира-
ла» 14.00, 16.40, 19.20 ша-
ктарда.

КИНО

Индекс 54241.
Тыва АССР-яга Нов үлүдөр төд, шидарына
болган оон салымны тергөөлөрүнө таалай-биле
сүдтүе номотеллиия үнөөгөвөязы, Кызыл, Шет-
кы болташ Кравченко күтүмчүзү, бажы № 8.

50 ЧЫЛ БУРУНГААР

ШЫЛГАРАЛ РЕВОЛЮСЧУ, ДАИЫНЧЫ, КУШ-АЖЫЛЧЫ АЛДАР

СОВЕТ УЛУС ТИИАЭН

Совет Эволюцияда чуртпа тараа бугу уагы, биче уагыттарга Актарга. Уагы дайым...

Кичилерни чуртпа аркыч амытырлап, аларны угар-бол...

Дайым биче уагыттар селат Чеченец. Кучетер бол...

Тарууу халкымы болбас. Фанштер Германиянын плаз...

Литрий ЯЗОВ СССР-нин камгалда министр...

ТАРН ТК-НЫЦ ПЛЕНУМУНУЦ ДОКТААЛЫ

1. СССР-же экспорттук чуларды хууса бетине...

ТЫВАЛАРНЫЦ ЭКИ ТУРАЧЫ КУЗЕЛ-СОЛУУ

1941 чылдык июнь 22-де Тыва Амур Республиканың Улустуң...

Уагы Хураалы И. В. Сталиндик адыма телеграмма торчтас...

УЖУРАЖЫП ЧОРУУР БИС

Чоовта чаа Москвага база бир ужуражымыкы болду...

КАРАКТАП ЧОРУУР БИС

Дайымык катыш-пашуу чылдаа тарачи чуулга тыва...

ЭЙЛИГ-ХЕМ

Алар-чурттуу Уагы дайымыкты...

УТТУП БОЛБАС

Уагы текабон. Таран медал...

Алар-чурттуу Уагы дайымыкты...

ТАНКИСТИЦ САЛЫМ-ХУУЗУ

Уагы тывагы чуртпа турбас. Шай-шунуца, тун-тун, коку...

Хураалбай, Филу Саар болган ою...

Уагы текабон. Таран медал...

Уагы тывагы чуртпа турбас. Шай-шунуца, тун-тун, коку...

ЧАМДЫК ДЕҢНЕЛГЕЛЕР

Былал. 1941 чылаа ТАР-... чылаага чыгыштык... Тыванын экономика...

1942 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1943 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1944 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1945 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1946 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1947 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1948 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1949 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1950 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1951 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1952 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1953 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1954 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1955 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1956 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1957 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1958 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1959 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1960 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1961 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1962 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1963 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1964 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1965 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1966 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1967 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1968 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1969 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1970 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1971 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

1972 чылаага чыгыштык... Тыванын экономика... Тыванын экономика...

Телевидение

Понедельник

Июнь 24 БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү»...

Вторник

Июнь 25 БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү»...

Среда

Июнь 26 БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү»...

Четверг

Июнь 27 БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү»...

Пятница

Июнь 28 БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү»...

Суббота

Июнь 29 БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү»...

Воскресенье

Июнь 30 БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН 8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

8.30 «Эртек» 9.00 «Далай бөрүзү» 9.30 «Эртек» 10.00 «Далай бөрүзү»...

ХЕМЕЛЕР ЧҮГЕ ЧОГУА?

Каз-Хемин жерин көзүңүз тузар деген басты районун курчакчыларын улут өөрүшү...

Чогуу чаа чыны бар чоралар. Кеч-Тей паромунга келдиз...

Иди чыгышы сүткүн иди талканы куду талканы батымдар...

Карма ДОРЖУ. «Ленин» орук сөзүсү

Делегей чергелиг улустун аас чогаал фестивалына уткуштур

БАЙЫРЛААРЫНГА БЕЛЕН

ДЕЛЕГЕЙ ЧЕРГЕЛИГ ФЕСТИВАЛЬ БО ЧЫЛДЫН ИЮНЬ 26-30 ХҮННЕРИНДЕ КЫЗЫЛГА БОЛУП ЭРТЕР.

Агаа хамарышты Тыва АССР-ини культура министри Ч. Ч. Д. Ондар...

Ой иштин аас чогаал фестивалына Красноярск крайын, Бурятия, Хакасиядан...

Ой дүниери тыва хүрш, ас чарымы база болур. Ой иштин аас чогаал фестивалына...

ДАЙЫН КАНЧААР ЭГЕЛЭЭНИЛ?

Мурнуку чыдалары парадтыннан болгон чокта...

Гитлержи фашистер СССР-же 1941 чылда, харын чогуу-на июльда халдар дэтиния дугайында...

Ол мезээлерини, кичээлдерини дугайында Сталин билген өртү бө? Чугаажок дыйла...

Сталиннин ылым политиказы чү чүтөтө үндөткөнгөнү? Бизди айтыргай таймакчы кылды...

Шынык блоку Совет Эвилелинин каттып-палык...

Фашистер-биле дайынчы эгелэй бээрин узагыттарыныча...

ниң кабилелече, чөтүдө турал болгон. Оон документи-лерини...

«Шынык чамыт» деп демдикте ТК-нын Полэтборозуну...

1. Шериг чөтүдө Вейнагыя турар кылдыр ийя армия...

2. Москваыны шериг округуну конаным-лакчымы албан...

3. Мурнуу фронтуу шериг өвүдөлгенин кежигүтүнү...

Ол дугайын Гитлер база бият турган. Азар-чурттуу Улут...

Кызыл Шеригте күш шыналда четкер турган; дерек кырыла...

Л. СПИРИН. Төгү эртсенерия доктору.

«Чылча Шавар!»

Бежен чыл бурунгаар республикага эч чутуда болган уругу болушкуну...

Республиканын күрүне эр-ге-чагырамын эзел ортанын шууганыга чылган депутаттарга...

Тува Арат Республиканын чазанын мелегелин Х Улут хурал дыйлап чугаалашкан...

Тар-нын Х Улут хуралын декларациязы болган Тыванын Аратын Революстун...

1945 чылдын апрельте маадырыг Кызыл Шериг чылан шыкш хоран дыйлап Чыбыгыны...

дек эттөрүнө чоруду берген. Тыванын мыңарды беляи суралган чоголачыларынын бирээни Сергей Пюрбюмун...

Чылан шыкш хоран дыйлап Чыбыгыны — Гитлерин, СССР-же семеп турар Сетканын уулу аас.

Төгүтүн архив документи-лерини бугаар амырга, Кызыл Шеригтин 24 чыл оюнга холбаштыр 25 вагон шын аязы-бүрү белекти Фронтуда дайынчыларга чорудар дугайында...

1945 чылдын апрельте маадырыг Кызыл Шериг чылан шыкш хоран дыйлап Чыбыгыны — Берлинге коок-шунай бергенде...

А. ДУГЕРЖАА.

Страна САРЫГ-ООЛ ТИЛЕП КЭЭР СЕН (ШУЛУГЛЕЛДЕН УЗУНДУ) Тавбын, чоргаар чурталаганма...

УГЕР-БООЖУ ЭЖИМ Чалымы назым кылар от дег, Чалымыштың чуроп өйдө...

Кызыгааржының шулуктери I. БРАК ОТ Карагы дүй, Кызыгаара Хайганы кылып чоруп тур мен...

II. ЧАГААЗЫ Аалдаргымыс кады кола чорупу болган, Анай кара чалымстан найбардым...

СОНУРГАКТАРГА ХӨКТҮГ ТАВАРЫЛГА Канаазыны чурттакчымы постта Дик Маккыуна озалаап бир райончук чурттакчыларынга...

ЭЛЕПТИГ ЧАРЫШ Анык ийя аяган оолдар Герн Уэйм болган Робин Крес...

ПАРЛАР ДУГАЙЫНДА Пар болган моортай аймаз чүвенин чыдыш шолуат эскер-бес дээрин америк амыч Дж. Корбет тодаргайлаан...

Демги улут лейтенант Шой-дуну документтерини көрүп оор болган; Оон соонда ком-мисия кежигүнеринге бир-ле чүтө чугалаан...

Чарлаалар бюрозуну ИЮНЬ 22 БИРГИ ПРОГРАММА МОСКВАДАН

6.30 «Дарга чурттарыныч аргазы» Барнаадагы теле-фильм...

8.00 Эртеги гымдастыкка, 8.15 Спортту бугула, 8.30 Баскетбол тавызы-бале АКШ-тын чемпионна...

12.00—17.00 «Тыва-ТВ» КИНО ИЮНЬ 22-ДЕ «НАЙЫРАЛ»: «Галвисия» 9.30, 13.20, 15.20, 17.20, 19.20

«НАЙЫРАЛ»: «Галвисия» 9.30, 13.20, 15.20, 17.20, 19.20 (узаткан) шактарда; «ПИОНЕР»: «Полет ави-гатора» 9.00...

«НАЙЫРАЛ»: «Галвисия» 9.30, 13.20, 15.20, 17.20, 19.20 (узаткан) шактарда; «ПИОНЕР»: «Полет ави-гатора» 9.00...

«НАЙЫРАЛ»: «Галвисия» 9.30, 13.20, 15.20, 17.20, 19.20 (узаткан) шактарда; «ПИОНЕР»: «Полет ави-гатора» 9.00...

ТАНКИСТИН САЛЫМ-ХУУЗУ

(Төгүтү, Эгези 2-ге арында).

Атчылажышың көзөлдө-лөтүп намыла. Тулааны кураг чептер кешке...

— Оюлар, дивог силер бө? — дээт үн Шойдуң дыйлаалга. — Дирит бис, дивог бис — деп танк кырылаан харым-алам...

— Чок, төште хептели бер-дилес. Шойдуңун арын агары бергенин, иди-левинин ханын апарганым демги танкист эскер-рал чак...

алдыжы Широковский Шой-дуну база катал чөмөлзө, Ийя эжи оюн албадан турган, санкээске алпарып каан...

руур — чакпыл окка алып болбо! Аал-чуртан келген ээр-өөрүнге дүргөн ужуражыр деп болай каанкап...

нар: балыңдар аар болган ам-даа эки экирбизин барым-далааш, силерин аал-чурту-нарже чандылар чорудар...

Шойдуңун кара баары халаш дээт. Сегил алган, анаа кижини ивча дээрте хоранын болбайын каячарын...

ген чозаачылар бар. Оларын-биле бистин чамыкыста авто-бэталыонга чөдө берипер, Документи-лерини ар алмыр...

Владимир Сасыкаевич Шойдуңун чурттан эрткин дайынчы болган күш-ажыкчы оруу оонайга...

Кызыл хоорай, Красноармейская, 100 Редактор В. Ф. ЧАДАМБА

ТЕЛЕФОННАРЫ: ● редактор — 3-33-91; ● приемная — 3-34-26; ● редакцион-галым секретары — 3-34-92...

3-39-15; 3-37-11; социялы айтырылдо — 3-34-57; репортерлар балуу — 3-41-23; ● чагаз кылдаш — 3-39-03;

Тыва АССР-яга Нов үстүдөр еер, волотобина болган нов салымны тектеретины галазы-бале күрүтө чөмчөтөлгөтө спогоробилин, Кызыл, Шейки-нин болган Крайчево кудичуу, балжы № 1.

... (The page contains a dense grid of text, likely a newspaper layout with multiple columns. The text is mirrored and difficult to read due to the image quality and orientation.)

Ч.Т. Ойрагч илгэннүүр

